

ZPP.050.27.2024.MSS
Warszawa, 26 kwietnia 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,
odpowiadając na interpelację nr 2496, Pana Posła Aleksandra Miszańskiego, przesłaną do Ministerstwa Zdrowia w dniu 9 kwietnia 2024 r., w sprawie zinstytucjonalizowanych działań w zakresie wsparcia młodzieży z ADHD, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji dotyczących pytań w zakresie właściwości Ministerstwa Zdrowia.

Odnosząc się do pytania nr 1 w jaki sposób jest realizowane leczenie i opieka nad osobami z ADHD w systemie ochrony zdrowia, na wstępie należy zaznaczyć, iż zapewnienie dostępu do opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży doświadczającej problemów i zaburzeń psychicznych – w tym zespołu nadpobudliwości psychoruchowej – jest priorytetowym zadaniem Ministerstwa Zdrowia. Opieka ta powinna być kompleksowa i dostosowana do potrzeb każdej z grup pacjentów.

Celem działania Ministerstwa Zdrowia jest objęcie terenu całego kraju siecią dobrze działających placówek zapewniających profesjonalną pomoc dla dzieci i młodzieży doświadczających zaburzeń psychicznych. Sieć ta składa się z trzech poziomów referencyjnych które umożliwiają dostosowanie wsparcia do stanu zdrowia dziecka:

- **I poziom referencyjny**

Pierwszym miejscem oferującym taką pomoc są Zespoły i Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, nazywane I stopniem referencyjnym. To dzięki nim opieka specjalistów ma być dostępna, przyjazna, dopasowana do potrzeb oraz włączająca w pomoc środowisko młodego pacjenta a także jego bliskich. Aktualnie na terenie całej Polski działają 473 Zespoły/Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. Młodzi pacjenci mogą skorzystać z oferty tych placówek tj. pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej oraz terapii środowiskowej, bezpłatnie i bez skierowania.

W ośrodkach tych pomoc mogą uzyskać osoby które nie potrzebują diagnozy psychiatrycznej lub farmakoterapii. W przypadku wielu zaburzeń psychicznych, pojawiających się w dzieciństwie, można bowiem udzielić skutecznej pomocy za pomocą takich interwencji jak psychoterapia indywidualna i grupowa, terapia rodzinna czy praca z grupą rówieśniczą. Zwiększenie dostępności pomocy w opiece ambulatoryjnej umożliwi pacjentom nie wymagającym hospitalizacji korzystanie z pomocy w mniejszych placówkach

(zmniejszając tym samym obciążenie Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych i Izb Przyjęć). Ośrodki I poziomu zapewnią także pomoc w zdrowieniu dla osób, które w przeszłości ze względu na kryzys psychiczny przebywały na oddziale psychiatrycznym – dzięki zapewnieniu pomocy blisko miejsca zamieszkania możliwe będzie skrócenie czasu pobytu w szpitalu i zapobieganie rehospitalizacji.

o **II poziom referencyjny**

W ramach systemu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży powstało też 165 Centrów Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży - II poziomu referencyjnego, które działają w dwóch trybach:

- poradnie zdrowia psychicznego – gdzie można skorzystać z wizyty u lekarza psychiatry, psychologa i psychoterapeuty (80 ośrodków)
- poradnie zdrowia psychicznego i oddziały dzienne – gdzie pomoc mogą uzyskać młodzi pacjenci, którzy potrzebują bardziej intensywnej opieki (85 ośrodków)

II poziom referencyjny jest przeznaczony dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia wymaga konsultacji z lekarzem psychiatrią dziecięcym – w celu postawienia diagnozy psychiatrycznej lub wdrożenia farmakoterapii. Ponadto w części placówek jest możliwość pobytu dziecka na oddziale dziennym. Oddziały dzienne są niezastąpioną częścią systemu – umożliwiają bowiem prowadzenie intensywnego procesu diagnozy i leczenia (w trybie codziennych spotkań) bez konieczności wyrywania dziecka z jego środowiska rodzinnego i rówieśniczego. Rozwój tej formy opieki daje nadzieję na ograniczenie hospitalizacji na oddziałach całodobowych psychiatrycznych – co jest podstawowym kierunkiem zmian w psychiatrii dziecięcej.

o **III poziom referencyjny**

Według stanu na 7 kwietnia 2024 NFZ posiada umowy o realizację świadczeń w zakresie III poziomu referencyjnego dla 33 Ośrodków Wysokospecjalistycznej Całodobowej Opieki Psychiatrycznej (34 oddziały szpitalne).

Świadczenia stacjonarne realizowane są przez lekarzy psychiatrów, psychologów, psychoterapeutów, terapeutów zajęciowych.

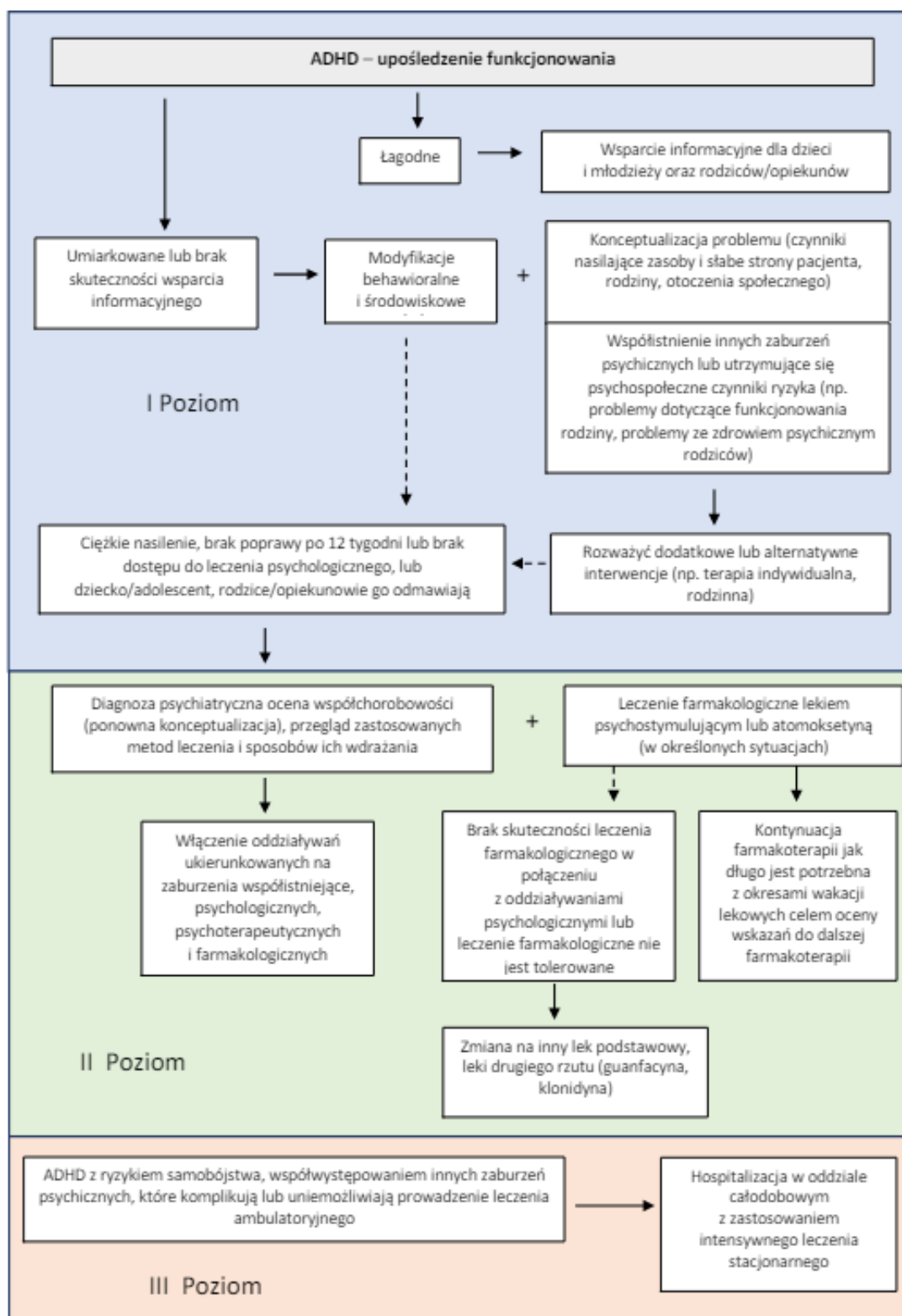
W 2023 r. na zlecenie Ministerstwa Zdrowia opracowane zostały **Standardy organizacyjne i merytoryczne dla podmiotów nowego modelu systemu ochrony zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży**¹. Standardy w sposób kompleksowy i wyczerpujący przedstawiają wytyczne lub ścieżki postępowania medycznego. Opracowane zostały zgodnie z aktualną wiedzą medyczną pod redakcją uznanych autoritetów w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży: prof. dr hab. n. med. Anity Bryńskiej, prof. dr hab. n. med. Tomasza Wolańczyka oraz prof. dr hab. n. med. Agnieszki Słopień. Standardy uwzględniają także postępowanie w przypadku pacjentów z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej (ADHD).

Poniżej przedstawiona została ścieżka postępowania medycznego w przypadku pacjenta z ADHD.

---

¹ Treść standardów można znaleźć na stronie:

<https://www.gov.pl/web/zdrowie/standardy-organizacyjne-i-merytoryczne-dla-podmiotow-nowego-modelu-systemu-ochrony-zdrowia-psychicznego-dla-dzieci-i-mlodziezy>

Odnosząc się do kolei pytań 3 i 4 dotyczących kampanii informacyjnych, których celem jest podniesienie świadomości dotyczącej zaburzeń psychicznych oraz możliwości dotyczących uzyskania wsparcia w tym zakresie, w ostatnich latach Ministerstwo Zdrowia przeprowadziło kampanię informacyjno-edukacyjną „**Powiedz co czujesz. Zdemaskuj emocje**”. Część 1 tej kampanii, zrealizowana w terminie listopad 2021-styczeń 2022 r., miała na celu podniesienie świadomości w zakresie negatywnych skutków pandemii COVID-19 w obszarze zdrowia psychicznego. W ramach kampanii powstały: spoty telewizyjne dla dorosłych i dla młodzieży, spoty radiowe, spot-viralu z alternatywnym zakończeniem dla młodzieży, viral interaktywny, 8 krótkich filmów edukacyjno-informacyjnych z udziałem ekspertów, cykl artykułów prasowych na stronach największych portali internetowych, szereg grafik i infografik, pakiet edukacyjnych e-booków. W działania zostali zaangażowani: dziennikarze, znane opiniotwórcze postacie, celebryci, influencerzy angażujący ww. odbiorców do odpowiedzialnej polityki informacyjnej na temat w kampanii.

Kampania informacyjno-edukacyjna „Powiedz co czujesz. Zdemaskuj emocje” Część 2., zrealizowana została w okresie listopad 2022- grudzień 2022 r., skierowana była do pacjentów i ich rodzin, dotyczyła ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Celem kampanii było dostarczenie informacji o możliwości korzystania ze wsparcia Ośrodków Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – I poziomu referencyjnego, promocji higieny życia psychicznego dzieci i młodzieży oraz wczesnego rozpoznania objawów, tak aby zgodnie z założeniami reformy pomoc udzielana była szybciej. Zrealizowana została w ramach Projektu PO WER „Wsparcie procesu wdrażania reformy wprowadzającej nowy model systemu ochrony zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży” finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ponadto Ministerstwo Zdrowia realizuje obecnie kampanię edukacyjno-informacyjną pt. „**Zobacz człowieka**”, której celem jest przeciwdziałanie stygmatyzacji i autostygmatyzacji osób doświadczających zaburzeń i chorób psychicznych. Kampania będzie trwała do końca 2024 r., obejmując działania w radiu, prasie, telewizji, kinie i internecie. Więcej informacji: <https://zobaczczlowieka.pl/>

Na zakończenie należy dodać, iż Ministerstwo Zdrowia planuje realizację kolejnych kampanii dotyczących problemów związanych z ochroną zdrowia psychicznego – zarówno ze środków krajowych jak i europejskich. Część z nich ma być także prowadzona na poziomie regionalnym.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości:
Ministerstwo Edukacji Narodowej